

LIBERALIZACIJA VIZNOG REZIMA SA KOSOVOM VODIČ

I. UVOD - OPŠTI OKVIR

A. Kao deo Solunske agende, proglašila 16. juna 2003, Evropska Unija napravila političku obavezu da liberalizuje vizni režim za kratkoročni rezim Zapadnog Balkana. Dana 10. decembra 2007, Savet je potvrdio posvećenost Solunskom agendom i pozvao Komisiju da istraži dalje mogućnosti za promovisanje kontakata među ljudima na Zapadnom Balkanu. Dana 28. januara 2008, Savet je pozdravio nameru Komisije da počne dijalog o vizama sa svim zemljama u regionu i izrazio spremnost da istražuju dalje ovaj problem, u cilju definisanja detaljnih mapa puta jasne standarde koje trebaju da ispunje sve zemlje regiona kako bi postepeno napredovali ka liberalizaciji viznog režima. Dana 7. i 8. decembra 2009, Savet je primetio da kada svi uslovi budu ispunjeni, Kosovo bi trebalo da ima koristi od perspektive liberalizacije viznog režima moguće i pozvao Komisiju da se pomere na struktuiranog pristupa kako bi građani Kosova bliže EU⁵.

Dana 14. decembra 2010, Savet je potvrdio da je nakon ispunjavanja svih uslova Kosovo će imati koristi od perspektive liberalizacije viznog režima zvezda, pohvalio napredak koji je postignut u oblasti readmisije i reintegracije, i smatra obim Komisije da pokrene dijalog o liberalizaciji viza nakon ispunjenja svih uslova, a Komisija namerava da prenese svoju zahvalnost Savetu u pogledu ispunjavanja tih uslova pre početka ovog dijaloga.

Dana 5. decembra 2011, Savet je potvrdio da će Kosovo imati koristi od perspektive liberalizacije viznog režima moguće nakon izmirenja svih uslova i bez prejudiciranja državama članicama o statusu boravka. S obzirom na napredak na Kosovu u pogledu readmisije i reintegracije, Savet je pozdravio nameru Komisije da se postigne sledeće :

1. Pokrene dijalog o vizama sa Kosovom, bez prejudiciranja državama članicama za boravišnom statusu, ukoliko su svi uslovi ispunjeni efikasno;
- 2 . Odnose u punom saveta i država članica u svakom koraku dijaloga;

---

* Ovaj naziv je, bez prejudiciranja stavova o statusu, pa je u skladu sa Rezolucijom 1244 / 99 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija i Međunarodnog suda pravde mišljenje o proglašenju nezavisnosti Kosova.

Zaključci Saveta 16/06/2003

Zaključci Saveta 10/12/2007

Zaključci Saveta 28/01/2008

Zaključci Saveta 7-8/12/2009

Zaključci Saveta 14/12/2010

Zaključke Saveta od 05.12.2011

3 . Podnose redovne izveštaje o napretku Kosova u usvajanju i sproveđenju neophodnih reformi , zasnovanih i na izveštajima država članica stručnjaka iz ove oblasti .

Konačno, Savet za pravosuđe i unutrašnje poslove, 13. decembar 2011 razmatrao situaciju napretka Kosova u oblasti readmisije i reintegracije.

B. Komisija je uvek insistirao na tome da nema zadovoljavajući napredak u oblasti readmisije i reintegracije, kao neophodnih elemenata koji moraju biti ispunjeni pre nego što dijalog o viznoj liberalizaciji sa Kosovom. Sa sprovođenjem reformi u 2011, Kosovo je ostvarilo zadovoljavajući napredak u uspostavljanju funkcionalnog okvira politike za reintegraciju povratnika na Kosovu, kao što je već učinjeno u slučaju readmisije.

Komisija će nastaviti da pratimo i ocenujemo, kroz redovne izveštaje, napredak Kosova u razvijanju okvira za efikasnu readmisiju i reintegracije povratnika.

Kao rezultat ovih kretanja, i, s obzirom na zahteve / uslove Saveta kao što je izraženo kroz njegove različite zaključke, , takođe, kao rezultat niza ekspertske misije i sastanaka održanih u poslednjih nekoliko godina da proveri Ispunjenošć uslova u vezi sa readmisije i reintegracije povratnika, 19. januara 2012 komisija pokrenula dijalog o vizama sa Kosovom .

C. U okviru dijaloga o vizama , Kosovo je potrebno da prvo odobri ili izmeni zakone navedene u ovom priručniku , u skladu sa pravnim tekovinama EU . Kosovski onda treba u potpunosti da implementira ovaj zakon i druge mere navedene u ovom dokumentu.

Pojačanne konsultacije

Komisija će biti u punom savetu i država članica u svakom koraku jačanja dijaloga kroz konsultacije . Ovo će uključiti sledeće :

1. Potpuno uključivanje Saveta i članica u razvoju i, ako je potrebno, izmene i dopune ovog uputstva;

2 . Puno učešće stručnjaka iz država članica da ocenjuju napredak Kosova u ispunjavanju uslova navedenih u ovom uputstvu;

3 . Koristeći stručnost Europola, Eurojusta, Fronteks, Eason -a i EULEX na Kosovu proceni napretka u ispunjavanju ovih uslova.

Praćenje i izveštavanje

Komisija će predstaviti redovne izveštaje Savetu i zemalja članica i Evropskog parlamenta , predstavljajući detaljno ispunjenje Kosova preduslove navedene u ovom uputstvu . Ovi izveštaji će se obratiti preduslove u vezi sa readmisije i reintegracije (I deo) i različite blokove viznog dijaloga (Deo II).

Ovi izveštaji će biti na osnovu sledećih izvora: informacije dobijene od Kosova misija za procenu preduzetih od strane stručnjaka iz komisija i zemlje članice oko procene napretka Kosova u različitim blokovima viznog dijaloga , kao i podatke predviđene Europolu, Eurojust, Fronteks, Eason i EULEX.

Redovne izveštaji Komisiji će proceniti sledeće aspekte:

1. Kosovski dostignuća u usvajanje ili izmenu propisa u skladu sa pravnim tekovinama EU, kao što je definisano u ovom uputstvu;
- 2 . Kosovski dostignuća u primeni svih propisa i drugih mera navedeni u ovom uputstvu, i
- 3 . Uticaj migracije i bezbednosti očekuje do liberalizacije viznog režima sa Kosovom.

Prema ovim redovnim izveštajima i radnih Radovi osoblja Komisije za praćenje post-liberalizaciju viznog režima za zemlje zapadnog Balkana ,Savet za pravosuđe i unutrašnje poslove može razmotriti održavanje rasprave na kraju svakog semestra , na napredak ovog dijaloga . Komisija će uzeti u obzir visoke političke zaključke diskusija u Savetu .

Diskusije u Savetu će se obratiti na sledeće aspekte :

1. Kosovska dostignuća u usvajanje ili izmenu propisa iz ove smernice u skladu sa pravnim tekovinama EU;
- 2 . Kosovska dostignuća u primeni svih propisa i drugih mera navedeni u ovom uputstvu, i
- 3 . Očekivani uticaj migracija i bezbednosti liberalizaciju viznog režima sa Kosovom.

Komisija obaveštava Evropski parlament najmanje jednomgodišnje, o napretku dijaloga o vizama.

Stav o status

---

⁸Komisija će nastaviti da prati i izveštava Savet i zemlje članice i Evropski parlament o napretku Kosova u usvajanju i primeni i ispunjava uslove utvrđene u ovom uputstvu , uzimajući u obzir između ostalog , jedan broj indikatora performansi iz završnih odredbi

Dijalog o vizama će se sprovoditi bez predrasuda državama članicama za boravišnu statusa. Kosovo bi trebalo da čine napore na ispunjavanju uslova koji su sadržani u ovom vodiču o svim državama članicama. U slučajevima gde je to potrebno i / ili primeniti, Kosovo mora da koristi odgovarajuće kanale.

D. Sledeći elementi treba da budu uzeti u obzir u određivanju metodologije za proces liberalizacije viznog režima sa Kosovom:

- Evropska perspektiva Zapadnog Balkana, koja je deo Kosova
- Politička posvećenost data od strane Evropske Unije, kao dio Solunske agende, da liberalizuje vizni režim za kratkoročne Zapadnom Balkanu, što je potvrđeno na političkom nivou nizom zaključaka Savjeta od 2003;
- Potvrda od Saveta da će Kosovo imati koristi od perspektive liberalizacije viznog režima moguće, nakon izmirenja svih uslova i bez prejudiciranja državama članicama za boravak statusa;
- Mogućnost građana EU da putuju bez viza na Kosovo.

E. S obzirom na širok spektar pitanja vezanih za liberalizaciju viznog režima i potrebu da se stvari kontekst da adekvatno obezbede bezvizni režim, ovo uputstvo ima za cilj da identifikuje sve zakone i druge mere da Kosovo treba da "usvoje i primene, kao i uslovi koji se moraju ispuniti u kratkom roku da bi napredovali ka liberalizaciji viznog režima. Dijalog o liberalizaciji viznog režima će se obratiti četiri seta pitanja kao što su bezbednost dokumenata, upravljanje granicama / administrativna granica i migracija, bezbednosti i javnog reda i osnovnih prava u vezi sa slobodom kretanja. Ovaj dijalog će biti podešena da dozvoli Kosovu da se fokusira na reforme i da ispuni standarde EU. Brzina kretanja ka liberalizaciji viznog režima će zavisiti od Kosova dostignuća u usvajanju i primeni i ispunjava uslove utvrđene u ovom uputstvu.

Dijalog o liberalizaciji viznog režima, kao deo ukupne politike EU i Zapadnog Balkana, biće realizovan u okviru dijaloga o Procesu stabilizacije i pridruživanja. To će biti učinjeno od strane visokih zvaničnika, koji može odlučiti da organizuju tehničke sastanke nivo stručnog za određene stavke. Napredak u pitanjima obuhvaćenim dijalog o viznoj liberalizaciji biti prijavljen pod dijaloga o Procesu stabilizacije i pridruživanja.

Misija Evropske unije za vladavinu prava misija (EULEKS) u skladu sa svojim mandatom , imaće važnu ulogu u praćenju , mentorisanje i savetovanje kosovskih institucija za usvajanje i sprovođenje reformi i ispunjavanju uslova navedenih u ovom uputstvu . Efektivna saradnja vlasti

Kosova sa EULEKS-om , uključujući i ispunjenje svog izvršnog mandata , biće od suštinskog značaja.

---

⁹ Zajednička akcija Saveta 2008/124/CFSP dopunjena Zajednička akcija Saveta 2009/445/CFSP i Zajednička akcija Saveta 2010/322/CFSP .

F. Uz ispunjavanje svih uslova navedenih u ovom vođstvom ,Komisija će predstaviti predlog pred Evropskom parlamentu i Savetu za uklanjanje viznog režima za građane Kosova kroz dopunu - izmenu Uredbe Saveta (EC) 539 / 2001 . Bez prejudiciranja stavova zemalja članica o statusu u vreme predloga ,Komisija može da razmatra predlog da se prenese na Kosovo po deo 2 Aneksa I na relevantnom Aneksu II ove Uredbe . Ovaj predlog će pokriti samo nosioce biometrijskih putnih isprava . U skladu sa članom 77 (2) (a) Ugovora o funkcionisanju Evropske unije ,Evropski parlament i Savetodluči u skladu sa uobičajenom zakonodavnom postupku.

VODIČ U PRAVCU JEDNOG REZIMA BEZ VIZA SA KOSOVOM

I. Uslovi vezani za readmisiju i reintegraciju

Readmisija

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove:

- Nastaviti sprovođenje nacionalnog zakonodavstva u oblasti readmisije;
- Nastaviti sprovođenje postojećih sporazuma o readmisiji i po potrebi, da potpišu nove ugovore o readmisiji;
- Obezbediti brze i efikasne procedure za identifikaciju i povratak kosovskih građana, državljana trećih zemalja i lica bez državljanstva koja ne ispunjavaju ili ne ispunjavaju sada o uslovima za ulazak, prisustvo ili boravak na teritoriji jedna od država članica i olakša transfer / tranzit lica u duhu saradnje;
- Da provere da li su procedure o readmisiji, sprovedeno putem odgovarajućih kanala, funkciju u vezi sa svim državama članicama;
- Za jačanje kapaciteta nadležnih organa da obradi zahteve za readmisiju i da smanji broj nerešenih zahteva za readmisiju;
- Obezbediti da će prijave za readmisije biti obrađeni u skladu sa lokalnim propisima za zaštitu podataka;

- Da razvije i komuniciraju blagovremeno detaljne statistike za readmisiju na nadležnih organa država članica , Evropske komisije i Eulexa.

Reintegracija

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove:

- Usvojiti i primeniti mere za određivanje uloge i odgovornosti nadležnih organa za reintegraciju, apliciranja i donošenju odluka i prava i obaveze korisnika u okviru programa reintegracije;
- Da sprovodi strategiju i akcioni plan za reintegraciju , sa posebnim akcentom na izvještavanje i praćenje potrošnje i decentralizaciju raseljavanja Fonda , i povećanje pristupa povratnika , posebno onih iz manjinskih zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u zapošljavanju, stručnoj obuci i obrazovanje .
- Da razvije i komuniciraju blagovremeno detaljne statistike za reintegraciju povratnika, nadležni organi država članica, Evropska komisija i Eulexa.

II . Uslovi koji se odnose na bezbednost dokumenata, upravljanje granicama / granica, reda i javne bezbednosti, kao i osnovnih prava u pogledu slobode kretanja

BLOK 1: bezbednost dokumenata

Lične putne isprave, lična dokumenta i sekundarna dokumenata

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove:

- Izdati lična biometrijske putne isprave čitljiv od strane mašine (računara) u skladu sa standardima Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO) i standardima EU za bezbednost i znakova biometrijskih podataka u putne isprave i da pokuša da biste pronašli moguće načine saradnje , putem odgovarajućih kanala, platforma poznat kao Public Key Infrastructure od ICAO;
- Usvojiti i sprovoditi mere da se obezbedi integritet i sigurnost procesa građanskog i civilnog registraciju, uključujući integraciju i povezivanje relevantnih baza podataka i verifikaciju skenirane podatke od baze građanskog statusa od strane Posebna pažnja na promenu osnovne lične podatke pojedinaca;

¹⁰ Pravilnik o standardima za bezbednost znakova i biometrijske podatke u pasošima i putnim ispravama izdatim od strane država članica (Uredba 2252 / 2004 izmenjena i dopunjena Uredbom 444 /2009)

- Da usvoje i sprovode mere koje garantuju integritet i bezbednost aplikacija i dokumenata, izdavanje isporuku , posebno u pogledu ličnih putnih isprava i ličnih karata , uključujući i biometrijskim ličnim kartama ;
- Da usvoje i sprovode mere koje garantuju integritet i bezbednost sekundarnih dokumenata, naročito civilno uverenja i ličnih karata , uključujući i biometrijskih ličnih karata , definisanje i sprovođenje striktnih procedura za njihovo izdavanje ;
- Da biste prijavili preko odgovarajućih kanala u bazi podataka Interpola LASP vezi ličnih putnih isprava ukradena ili izgubljena ;
- Za jačanje kapaciteta Agencije za civilnu registraciju da obavlja svoje dužnosti ;
- Da imaju programe obuke protiv korupcije i uspostavljanje etičkog kodeksa za službenike koji su uključeni u civilnom procesu registracije , primene dokumenata i distribuciju ;
- Da razvije i komuniciraju blagovremene detaljnu statistiku o broju izdatih putnih isprava i ličnih karata , uključujući i ličnih karata nadležnim organima država članica , Evropske Komisije i EULEX-a;

BLOK 2: Upravljanje granicom / administrativna granica i migracija

Upravljanje granicom / administrativna granica

U saradnji sa EULEX-om i KFOR-a , Kosovo mora da ispunи sledeće uslove :

- Usklađivanje sa pravnim tekovinama EU¹¹ i da sprovodi zakon o integrисаном upravljanju granicom / administrativna (IMG), uključujući novih zakonskih odredaba koje se odnose међуинституцијалне сарадње између надлеžних органа уključених у IMG-u ;
- Da biste применили постојеће bilateralne sporazume u oblasti upravljanja granicama / granica , i ako je потребно , da потпиšу нове уговоре о upravljanju granicom / administrativna ;
- Da sprovodi na координиран начин са друге стране , технички протокол за реализацију закључака за IBM дијалог 2. decembra 2011;

¹¹ Posebno Šengenski zakonik za granice (Uredba 562 / 2006), Uredba Fronteks (Uredba 2007 / 2004 , izmenjena i dopunjena Uredbom 1168 /2011) , Uredba o malograničnog prometa (Uredba 1931 / 2006) , Uredba VIS (Uredba 767/2002) , a zajednica Vizni kodeks (Uredba 810 / 2009)

- Da bi napore za završetak demarkacije granice / granice sa Crnom Gorom, u cilju koordinacije sa druge strane;
- Da usvoji i sprovodi novu strategiju za IBM i akcionog plana;
- Da biste poboljšali kontrolu granice / granice (zabrane i zapažanja) na i između graničnih prelaza / administrativna, sa posebnim akcentom na rast kroz analizu rizika i krivično inteligencije, da obezbedi kontrolu nad vozilom i lica, roba predje granicu / granica i efikasan monitoring između svim graničnim / administrativna;
- Gde god je moguće, da izgrade zajedničke tačke prelaska granice / granice za kontrolu i koordinaciju nadzora lica, vozila i robe prelaze granicu / granice, uključujući preko statičnih i mobilnih jedinica za monitoring i koordiniranih operacija i patrola;
- Da biste povećali prevenciju, otkrivanje i istrage ozbiljnog transnacionalnog kriminala, posebno trgovine ljudskim bićima, olakšavajući neregularnih migracija, trgovine narkoticima i prekursorima i krijumčarenje oružja i zločine koje su počinili kriminalne grupe lutanja kroz razmenu potrebnih informacija strateške i operativne i obaveštajne krivično vlasti za sprovođenje zakona država članica i trećih zemalja u skladu sa lokalnim propisima i zaštite podataka preko odgovarajućih kanala;
- Jačanje kapaciteta lokalnih koordinacionog centra za koordinaciju operativne saradnje između lokalnih vlasti uključenih u IMG-u, uključujući i granice nadzora;
- Prema novim zakonskim odredbama, da se poveća međuinstitucionalne saradnje između svih nadležnih organa uključenih u IMG-u i ojačaju njihovi kapaciteti da obavljaju svoje dužnosti efikasno i nezavisno;
- U skladu sa lokalnim propisima za zaštitu ličnih podataka, poboljša pristup svih nadležnih organa uključenih u IMG-u postojeći sistem upravljanja granice / granice i podaci obrađuju od strane nacionalnih koordinacionih centara;
- Održavati programe obuke u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i da se uspostavi etički kodeks za službenike koji su uključeni u IMG.

---

¹² Ovo bi trebalo da bude u skladu sa konceptom EU za IBM-a, kako je propisano u Zaključcima Saveta od 4-5 decembra 2006 i dalje je objašnjeno u šengenskom katalogu za spoljne kontrole granica, povratak i readmisiji

- Da razvije i komuniciraju blagovremeno detaljne statističke podatke o merama granične kontrole / administrativna, uključujući broju koordiniranog praćenja i patrolnih operacije , nadležni organi država članica , Evropska komisija i Euleks ;

- Istražiti modalitete saradnje sa FRONTEX-om.

Odgovornosti transportera

Kosovo mora da ispuni sledeće uslove:

- Da usvoje i sprovode mere koje definišu zakonske odgovornosti prevoznika, uključujući finansijskih kazni, za povratak državljana trećih zemalja koji ne ispunjavaju uslove za ulazak na Kosovo.

Upravljanje sa migracijom

Kosovo mora da ispuni sledeće uslove :

- Da usvoji i implementira zakonodavstvo o legalnih migracija u skladu sa pravnim tekovinama EU ;

- Da usvoji i implementira zakonodavstvo o neregularnih migracija u skladu sa pravnim tekovinama EU

- Da sproveđe strategiju i akcioni plan za migracije , da pregledate ove dokumente, ako je potrebno da se obezbedi efikasnu akciju, i da odrede jasne pokazatelje za merenje performansi u ovoj oblasti;

- Da razvije bazu podataka za migraciju i obezbedi pristup svim organima koji su uključeni u upravljanje migracijama, u skladu sa lokalnim pravilima zaštite podatak ;

- Uspostaviti i primeniti mehanizam da prati pokrete migracija, da podesite redovno ažurirane - migracioni profil za Kosovo, sa podacima o pravnom i neregularne migracije, i stvoriti jedan javni autoritet odgovoran za prikupljanje i analiziranje i pružanje podataka o migracionim kretanjima;

---

¹³ Jedinstven Licenca posebno direktiva (Direktiva 2011/98/EU), Uputstvo o uslovima za prijem državljana trećih zemalja za studije i obuku (Direktiva 2004/114/EC) , Direktive o prijemu državljana trećih zemalja za istraživanje (Direktiva 2005/71/EC) , Direktive o pravu na spajanje porodice (Direktiva 2003/86/EC), dugoročni stanovnici direktiva (Direktiva 2003/109/EC), i Blue Card direktiva (Direktiva 2009/50/EC) . Posebno Povratak direktiva (Direktiva 2008/115/EC), Direktivu o pomoći u slučaju uklanjanja vazduha (Direktiva 2003/110/EC), kao i direktivom da se osigura minimum standarda za sankcije protiv poslodavaca državljana trećih zemalja koji ilegalno borave (Direktiva 2009/52/EC)

- Da biste definisali i primenili metodologiju za otkrića u zemlji i poboljšanje kapaciteta nadležnih organa u cilju sprečavanja, otkrivanja i istrage trgovine ljudima i ilegalne migracije olakšanje ;
- Da bi se uspostaviti odgovarajući postupak za proterivanje sa Kosova i efikasno uklanjanje državljana trećih zemalja koji ilegalno borave ;
- Da držite programe obuke o borbi protiv korupcije i uspostavljanje etičkog kodeksa za službenike koji su uključeni u migracione politike ;
- Da razvije i komuniciraju detaljne statistike vreme i trendove za pružanje legalne i ilegalne migracije sa nadležnim organima država članica , Evropske Komisije i EULEKS-a ;
- Istražiti načine saradnje sa regionalnim inicijativama za migracije, azil i izbeglice.

AZIL

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove :

- Usklađivanje sa pravnim tekovinama EU i da implementira zakonodavstvo o azilu;
- Za jačanje kapaciteta nadležnih organa u ispunjavanju svojih dužnosti , naročito u pogledu uslova za pridruživanje i azil procedura ;
- Da biste poboljšali postojeće uslove , materijale , dokumentaciju i druge javne usluge na raspolaganju tražiocima azila , uključujući i lica sa posebnim potrebama ;
- Da bi se garantuje nezavisnost i kapacitet nadzornih organa koji je zadužen za azil;
- Da držite programe obuke o borbi protiv korupcije i uspostavljanje etičkog kodeksa za službenike koji učestvuju u politici azila ;
- Da razvije i komuniciraju blagovremene detaljnu statistiku o azilu nadležnim organima država članica , Evropska komisija i Eulex;
- Da ispita modalitete saradnje sa Easo.

---

¹⁵ posebno Direktiva o uslovima za upis na azilanata (Direktiva 2003/9/EC) Kvalifikacije direktiva (Direktiva 2004/83/EC i Direktivom RECAS za kvalifikaciju standarda državljana trećih zemalja ili lica bez državljanstva , kao korisnika međunarodnu zaštitu , za jedinstvenog statusa izbeglice ili lica koja ispunjavaju uslove za dodatnu podršku i zaštitu za Content provided (2011/95/EU) i procedura azila direktiva (Direktiva 2005/85/EC)

BLOK 3:Bezbednost I Javni red

Sprečavanje i borba protiv organizovanog kriminala, korupcije i terorizma

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove:

- Usvojiti i sprovoditi zakonodavstvo za sprečavanje, istrage, krivičnog gonjenja i osude korupcije i organizovanog kriminala , uključujući pranje novca i finansijskog kriminala , oduzimanje i vraćanje imovine i finansiranja terorizma , u skladu sa pravnim tekovinama EU , osiguravajući da su promene u tom zakonu takođe ogleda u Krivičnom zakoniku ;
- Usvojiti i sprovoditi zakonodavstvo za sprečavanje, istragu i krivično gonjenje trgovine ljudima , uključujući i seksualne eksploatacije dece , u skladu sa pravnim tekovinama EU , kao i da obezbedi aktivnu istragu i gonjenje trgovine ljudima , uključujući i ubedivanja kazne za lica koja su osuđena u ovom ozbiljnog kriminalu , da se poveća efikasnost identifikacije žrtava ;
- Usvojiti i sprovoditi zakonodavstvo za sprečavanje, istragu i krivično gonjenje trgovine narkoticima i prekursorima , u skladu sa pravnim tekovinama EU , kao i da obezbedi aktivnu istragu i gonjenje ovih krivičnih dela ;
- Za sprovođenje strategije i akcione planove za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije , trgovine ljudima, trgovine drogama i prekursorima , terorizma, sprečavanje kriminala i trgovine oružjem , da razmotre ove dokumente , ako je potrebno da se utvrdi efikasnu akciju , i uspostavi jasne pokazatelje za merenje performanse u ovim oblastima;

---

¹⁶ Posebno Okvirna odluka o borbi protiv organizovanog kriminala (2008/841/JHA Okvirna odluka),treća Direktiva protiv pranja novca (Direktiva 2005/60/EC i 2006/70/EC) , Okvirni odlukama i odlukama Saveta o zamrzavanju i konfiskacija prihoda od kriminala (Okvirna odluka 2001/500/JHA , 2003/577/JHA , 2005/212/JHA , 2006/783/JHA , 2007/845/JHA i Odluka Saveta),Odluka Saveta o saradnji jedinica Finansijska obaveštajna (Odluka 2000/783/JHA) ,Okvirna odluka o borbi protiv prevara i falsifikovanje sredstava koji ne uključuju isplate gotovine (2001/413/JHA Okvirna odluka),Okvirna odluka o krivičnim sankcijama protiv falsifikovanja Eurima (Okvirna odluka 2000/383/JHA , izmenjena i dopunjena Odluka 2001/888/JHA okvirom) i Odluka Saveta o zaštiti evra od falsifikovanja (Odluka 2001/887/JHA) , Odluka Saveta za kancelarije Povratak imovine (odлука 2007/845/JHA) i Okvirne odluke o korupciji u privatnom sektoru (Okvirna odluka 2003/568/JHA).

Direktiva posebno za sprečavanje i suzbijanje trgovine ljudima (Direktiva 2001/36/EC), Briselska deklaracija o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima (zaključke Saveta od 8. maja 2003) i Direktiva o borbi protiv seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorišćavanja deca (Direktiva 2011/93/EU).

PosebnoStrategija EU o drogama 2005-2012 , Evropska Pakta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom - koji proističu ulicama kokaina i heroina (usvojena 3. juna 2011), Okvirne odluke o minimalnim kazni odredbama i trgovinu nelegalno narkotici (Odluka Kornize2004/757/JHA) , Odluka Saveta o razmeni informacija o novim psihotropnih supstanci (Odluka 2005/387/JHA) i Pravilnikom o pravilima za praćenje prekursora trgovine drogom

- Preduzmu proaktivne istrage neobičnog bogatstva / sumnjivih, da se stavi dobar sistem protiv pranja novca, kao i da razvije i primeni solidan sistem za oduzimanje i upravljanje imovinom;
- Jačanje kapaciteta policije i finansijska obavještajna jedinica odgovorna da vrši efikasno i nezavisno istraži kompleksnu korupciju i organizovanog kriminala, uključujući pranje novca i ekonomski i finansijski kriminal;
- Jačanje kapaciteta policije i istrage inteligencije, tužilaca i sudija za praćenje suđenja, samostalno, kompleksni slučajevi organizovanog kriminala, korupcije, ekonomskog i finansijskog kriminala i terorizma, da se razvije istorijski / zapis istraga i presuda konačni sud o korupciji i organizovanom kriminalu, uključujući i trgovine narkoticima, trgovine ljudima i pranja novca;
- Da biste poboljšali koordinaciju, saradnju i razmenu informacija i obaveštajnih podataka krivično između organa reda i pravosudnih organa, posebno policije i tužilaca, da se poboljša Kosova dostignuća u istraživanju i procesuiranju slučajeva korupcije i organizovanog kriminala, privredni kriminal i finansijski, i terorizam;
- Sprovesti postojeće zakone za zaštitu svedoka i da se ojačaju kapaciteti policijskih za kreiranje i funkcionisanje programa zaštite svedoka;
- Da bi razvili solidnu bazu podataka za registar dela, uključujući i na osnovu uzajamne pravne pomoći u krivičnim stvarima;
- Obezbediti efektivno i efikasno izvršenje sudske presude;
- Uspostaviti efikasne mehanizme za sprečavanje korupcije i da identifikuje i prati rizik od korupcije, uključujući procenu rizika u sektoru najvažnije, da se obezbedi transparentnost, integritet i odgovornost javnih funkcionera administracije i izabralih funkcionera, otkrivanje i uklanjanje sukoba interesa, provera imovine javnih funkcionera i transparentnost finansiranja političkih partija;
- Da bi se povećala efikasnost za borbu protiv korupcije;
- Da imaju programe obuke za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i da se uspostavi etički kodeks za javne funkcionere koji su uključeni u istragu, krivično gonjenje i donošenje odluke o predmetima organizovanog kriminala i korupcije;
- Da razvije i komuniciraju blagovremeno detaljne statističke podatke o istrage, krivičnog

gonjenja i osude slučajeva organizovanog kriminala, korupcije i terorizma na nadležnih organa država članica, Evropska komisija i Eulex.

Saradnja u sprovodenju zakona

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove:

- Sprovedi postojeće sporazume o saradnji u oblasti sprovodenja zakona, i gde je to moguće da potpišu nove ugovore;
- Gde god je moguće, uspostavite oficire za vezu za sprovođenje zakona u državama članicama i trećim zemljama;
- Povećati nivo prevencije, otkrivanja i istrage ozbiljnog transnacionalnog kriminala, sa posebnim naglaskom na trgovinu ljudima, olakšavajući neregularnih migracija, trgovine narkoticima i prekursorima i krijućenje oružja i zločine koje su počinili krivična nomadske grupe, kroz razmenu sa nadležnim organima vladavine zakona država članica i trećih zemalja u skladu sa lokalnim propisima i zaštite podataka preko odgovarajućih kanala, informacije potrebne strateške i operativne obaveštajnih i kriminalnih;
- Da se uspostavi dogovor sa Euleksom da razmene siguran, pouzdan i efikasan strateško i operativno informacije i krivično inteligenciju neophodnu za prevenciju, otkrivanje i istrage teških krivičnih dela; da sprovedi postojeće sporazume sa Euleksom o razmenu podaci o poreskim i carinskim pitanjima;
- Obezbediti da razmena informacija za sprovođenje zakona, sprovodi preko odgovarajućih kanala, funkcije u odnosu na sve zemlje članice;
- Da bi se poboljšale operativnu saradnju sa vlastima vladavine zakona država članica i trećih zemalja, sa posebnim naglaskom kroz realizaciju zajedničkih istraga i operacija;
- Da bi se poboljšao kapacitet inteligencije na čelu istrage organi za vladavinu prava za istragu ozbiljnih zločina transnacionalnih / administrativna;
- Da razvije i komuniciraju blagovremeno detaljne statistike vezane za razmenu informacija u oblasti sprovodenja zakona, istraga i zajedničkih operacija prema nadležnim organima država članica, Evropske Komisije i EULEX-a;
- Da bi istražili mogućnosti za saradnju sa Europolom
- Istražiti načine saradnje sa EMCDDA;

- Da bi istražili mogućnosti za saradnju sa regionalnim inicijativama za saradnju u oblasti sproveđenja zakona.

Pravosudna saradnja za krivična pitanja

Kosovo mora da ispuni sledeće uslove :

- Sprovoditi postojećeg zakonodavstva do međunarodne pravne saradnje u krivičnim stvarima;
- Sprovesti postojeće sporazume o saradnji u krivičnim stvarima i gde je moguće da potpišu nove ugovore;
- Da usvoji i sprovodi mere usmerene na poboljšanje efikasnosti, efektivnosti i nezavisnosti sudske saradnje u krivičnim stvarima sa državama članicama i trećim zemljama;
- Da sprovodi tehnički sporazum sa Euleksom za uzajamnu pravnu pomoć;
- Obezbediti da se pravosudna saradnja u krivičnim stvarima, realizovan preko odgovarajućih kanala, funkcije u odnosu na sve zemlje članice;
- Da razvije i komuniciraju blagovremeno detaljne statističke podatke o slučajevima pravosudne saradnje u krivičnim stvarima sa nadležnim organima država članica, Evropska komisija i Eulex;
- Da bi istražili mogućnosti za saradnju sa Eurojust.

Zastita podataka

Kosovo treba da ispuni sledeće uslov :

- Usklađivanje sa pravnim tekovinama EU i da sprovodi zakone za zaštitu ličnih podataka ;
- Da bi se garantuje nezavisnost i autoritet da ojača svoje kapacitete za zaštitu podataka ;
- Da držite programe obuke o borbi protiv korupcije i uspostavi etički kodeks za službenika organa za zaštitu podataka o ličnosti.

BLOK 4: Osnovna prava koja se tiču slobode kretanja

---

¹⁹ Posebno Direktiva o zaštiti podataka o ličnosti (Direktiva 95/46/EC) i Odluke okvir za obradu ličnih podataka u okviru policijske i pravosudne saradnje u krivičnim stvarima (Okvirna odluka 2008/977/JHA)

Sloboda kretanja

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove :

- Obezbediti da svi građani Kosova , uključujući žene, deca, osobe sa invaliditetom, lica koja pripadaju manjinama i ugroženim pojedincima da imaju pristup pune i efektivne ličnih dokumenata i putnih identifikaciju , uključujući i civilne registracije .
- Da obezbedi potpun i efikasan pristup do putnih isprava i ličnih dokumenata za raseljena lica, izbeglice.

Ljudska prava i poštovanje i zaštita manjina

Kosovo treba da ispuni sledeće uslove :

- Proverite da li su svi lokalni odredbe za ljudska prava i manjinskih zaštiti, u potpunosti poštovati;
- Da usvoji i implementira zakonodavstvo koje definiše efikasnu zaštitu od diskriminacije ;
- Obezbediti da relevantne zakone kako bi definisali uslove i okolnostima Kosova državljanstva zadovoljavajuće primenjena ;
- Obezbediti da etnički motivisanih incidenata počinjenih u oblasti slobodnog kretanja , uključujući i one incidenata usmerenih na lica koja pripadaju manjinama , biće u potpunosti ispitati ;
- Usvojiti i primeniti mere za povećanje efektivne integracije pripadnika manjina Srba, Roma , Aškalija , Egipćana, Bošnjaka, Turaka , Goranaca i Kosova .jeglica i povratnika.

Zaključne primedbe

Plan obuhvata predstavio listu reformi da bude usvojen i implementiran od strane Kosova, u cilju da se ukine obaveza viza. Ove reforme su neophodne da se obezbedi slobodno kretanje u bezbedan i predvidiv i su razvijeni na osnovu informacija dostupnih u vreme izrade. U slučaju suštinskih promena u situaciji na Kosovu, Komisija u konsultaciji sa Savetom armiranog i država članica može da odluči da promeni ovo uputstvo.

Kosovo mora da preduzme u toku informativnu kampanju i ciljano kako bi se razjasnilo prava i obaveze bezviznog režima, uključujući informacije o pravilima koja regulišu pristup EU tržištu rada i pravne odgovornosti za kršenje prava pod Bezvizni režim.

Komisija će nastaviti da prati i izveštava Savet i zemlje članice i Evropski parlament o napretku Kosova u usvajanju i implementaciji i ispunjavanju kriterijuma definisanih u ovom uputstvu, uzimajući u obzir između ostalog, ovi pokazatelji :

- odbijanje viza stopa za kandidate sa Kosova;
- Stopa odbijanja ulaska u zajedničku šengen za građane Kosova;
- Broj ljudi na Kosovu je utvrđeno da su ilegalno boravio na teritoriji države članice;
- Ukupan broj zahteva za azil od strane građana Kosova, i
- broj odbijenih zahteva za readmisiju koje je podnela država članica za građane Kosova.

Znatno smanjenje u ovim pokazateljima tokom viznog dijaloga će biti korišćeni kao indikativna referenca za Komisija procenjuje uticaje migracija i bezbednosti očekuje liberalizaciju viznog režima sa Kosova, uključujući i vreme kada Evropska komisija predstavljaju zakonski predlog o ukidanju viza za obavezu građana. Kosovo takođe treba da preduzmu neophodne mere da osiguraju efikasno sprovođenje zajedničke akcije EU zabrana putovanja.

Ispunjavanjem sve kriterijume navedene u ovom vođstvom, Komisija će predstaviti predlog pred Evropskom parlamentu i Savjetu da ukine obavezu vizni režim za građane Kosova kroz dopunu-izmenu Uredbe Saveta (EC) 539/2001. Bez prejudiciranja stavova zemalja članica o statusu u vreme predloga, Komisija može da razmatra predlog da se prenese na Kosovo po deo 2 Aneksa I na relevantnom delu Aneksu II ove Uredbe. Ovaj predlog će pokriti samo nosioci biometrijskih putnih isprava se izdaje u skladu sa ICAO standardima i EU. U skladu sa članom 77 (2) (a) Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, Evropski parlament i Savet mora da odluči po običnim zakonskim procedurama.